

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/12/2020
Identifikačné číslo spisu: 2117201157
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2117201157.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne „MODRÝ STROM“, s.r.o., IČO: 34 147 713, so sídlom v Bratislave, Záhradnícka 93, zastúpenej advokátom JUDr. Marošom Prosmanom, Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Trnave, Hlavná 31, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo financií SR, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 5, o náhradu škody vo výške 47.450,47 € spôsobenej nesprávnym úradným postupom, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 16C/10/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 25. júna 2019 sp. zn. 9Co/183/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom zo 6. júna 2017 č. k. 16C/10/2017-140 žalobu zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania.

1.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou § 3 ods. 1 písm. d), § 3 ods. 2, § 9 ods. 1, § 14 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, § 19 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej aj „zákon č. 514/2003 Z. z.“), § 415 Občianskeho zákonníka, § 10 ods. 3, 4, 5, 6, 10 zákona č. 105/2004 Z. z. o spotrebnej dani z liehu a o zmene a doplnení zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení zákona č. 211/2013 Z. z. v znení neskorších predpisov a § 1 ods. 2, § 2, § 51h ods. 1 vyhlášky Ministerstva financií SR č. 206/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o vyhotovení kontrolných známok na označovanie spotrebiteľského balenia liehu a o grafických prvkoch a údajoch na kontrolnej známke.

1.2. V podstatnom uviedol, že nárok žalobkyne bol uplatnený po uplynutí 3-ročnej premlčacej lehoty, a preto žalobu bolo potrebné zamietnuť. Ďalej uviedol, že v danom prípade nemožno konštatovať, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu, keď príslušné orgány postupovali v súlade so zákonom a schválenie iného rozmeru kontrolnej známky bola len možnosť, nie povinnosť colného riaditeľstva. Ak k dohode nedošlo, nemožno konštatovať, že sa jedná o nesprávny úradný postup. Tým, že postup príslušných

orgánov v zmysle zákona nemožno označiť ako nesprávny úradný postup, nebola teda splnená základná podmienka nároku na náhradu škody a bez jej splnenia nemožno potom hovoriť o príčinnej súvislosti medzi právnym titulom a prípadnou škodou.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 25. júna 2019 sp. zn. 9Co/183/2018 rozsudok prvostupňového súdu potvrdil a žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd najskôr odkázal na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku prvostupňového súdu. Odvolací súd nenašiel dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchyliť a preto nemohol dať za pravdu odvolateľke.

2.2. Stotožniac sa s právnym názorom súdu prvej inštancie v tom, že spor je potrebné posudzovať podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z., pričom žalobkyňa nepreukázala nesprávny úradný postup (§ 9), odvolací súd ďalej odcitoval príslušnú zákonnú úpravu a následne reagoval na jednotlivé námietky žalobkyne vznesené v odvolaní. V tejto súvislosti postupne reagoval na výhrady žalobkyne (body 19, 20, 21, 22, jeho odôvodnenia) a v podstatnom uviedol, že iný rozmer kontrolnej známky bolo možné dosiahnuť iba vzájomnou dohodou zainteresovaných strán (čo správne uzavrel aj prvostupňový súd) a v prípade sťažnosti žalobkyne z 1. februára 2010 nejde o daňové konanie, colné riaditeľstvo v takomto prípade nevydáva rozhodnutie, ale (iba) udeľuje ne/súhlas k navrhovanému rozmeru kontrolnej známky.

2.3. Po uvedení právnych východísk k inštitútom príčinnej súvislosti, protiprávneho úkonu a škody odvolací súd uviedol, že keďže súd prvej inštancie správne uzavrel, že na strane colných orgánov nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, teda žalobkyňa tento nepreukázala. V prípade ak žalobkyni vznikla škoda, nemohlo to byť v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom, ktorý nebol ani preukázaný, pričom ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva.

2.4. S námietkou žalobkyne, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval § 5 a nasl. zákona č. 514/2003 Z. z. (nezákonné rozhodnutie), nakoľko predmetom žalobného návrhu je uplatnenie si práva na náhradu škody podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. (napr. bod 41. žaloby) z dôvodu nesprávneho úradného postupu, sa odvolací súd nestotožnil, keď obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplývalo, že by súd prvej inštancie § 5 citoval alebo sa naň odkázal. Odvolací súd poukazuje na to, že v odseku 6 odôvodnenia napadnutého rozsudku, súd prvej inštancie v zhode so skutkovým vymedzením žalobného nároku žalobkyne konštatoval, že predmetom nároku je náhrada škody titulom nesprávneho úradného postupu.

2.5. Odvolací súd v neposlednom rade uviedol, že súd prvej inštancie sa nedôvodne zaoberal námietkou premlčania vo vzťahu nesprávnemu úradnému postupu, keďže táto nebola zo strany žalovanej vznesená (pozri bližšie bod 32 jeho dôvodov, pozn.).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Po obsiahlom opise priebehu skutkového deja a v podstate (iba) zopakovaní jej odvolacej a predsúdnej argumentácie polemizovala s právnymi závermi nižších súdov a spochybňovala správnosť ich rozhodnutí. Nesúhlasila s ich závermi k otázkam príčinnej súvislosti, poukazujúc na správnosť ňou opísaného stavu (bod 41 žaloby), poukazovala na to, že súdy nesprávne aplikovali na vec zákonné ustanovenia o nezákonnom rozhodnutí, hoci išlo o nesprávny úradný postup, súd prvej inštancie posúdil nesprávne vec ako premlčanú, odvolací súd sa odchyľil od prvostupňových záverov. V závere navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnuté odvolacie rozhodnutie a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne v podstatnom uviedla, že dovolateľka v dostatočnej miere nešpecifikovala relevantné právne otázky a navrhla dovolanie odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba ako neprípustné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Zo samej (mimoriadnej, resp. výnimočnej) povahy dovolacieho konania vyplýva, že z hľadiska jeho celkovej koncepcie, podmienok prípustnosti dovolania a jeho náležitostí je namieste nie rozširujúci výklad ustanovení zákona, ale skôr zužujúci interpretačný prístup (porovnaj tiež 3Cdo/208/2014, 1Cdo/348/2013, 8Cdo/73/2017). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014).

7. Naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. V danom prípade dovolateľka vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP. Aby na základe dovolania podaného podľa tohto ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2Cdo/203/2016, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania). Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, totiž dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, [teda aj pre § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP, na ktoré ustanovenie poukázala dovolateľka (bod 3)] má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zafinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Prítom sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia nezodpovedajú kritériu danému týmto ustanovením (1Cdo/51/2017, 2Cdo/71/2018, 3Cdo/172/2018, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/128/2017, 7Cdo/99/2018, 8Cdo/169/2018). Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z tohto ustanovenia, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú právnu otázku mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu (3Cdo/141/2018).

11. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky relevantnej podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok,

ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa); v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania.

12. V neposlednom rade je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Rovnako tak je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

13. Z dovolania (bod 3) vyplýva, že žalobkyňa vytýka odvolaciemu súdu viacero nesprávností, sčasti namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je podložené náležitým zistením skutkových okolností významných pre správne právne posúdenie veci, kritizuje správnosť jeho právnych úvah, náhľadov a záverov, ako aj neopodstatnenosť niektorých jeho konštatovaní. Ani pri posudzovaní dovolania žalobkyne podľa obsahu tohto mimoriadneho opravného prostriedku (§ 124 ods. 1 CSP) však z neho nevyplýva, konkrétne ktorou „právnou“ otázkou (odvolacím súdom riešenou odlišne od ustálenej praxe dovolacieho súdu resp. odvolacím súdom riešenou, ale dovolacím súdom dosiaľ neriešenou) bola podľa jej názoru založená prípustnosť ňou podaného dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. V dôsledku nevymedzenia právnej otázky relevantnej v zmysle tohto ustanovenia neboli dané predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

13.1. Pokiaľ žalobkyňa nesúhlasila so skutkovým zistením rozhodných skutočností nižšími súdmi, na základe ktorých potom konštatovali neexistenciu príčinného vzťahu medzi ujmou žalobkyne a nesprávnym úradným postupom, tvrdiac, že správny skutkový stav bol ten, ktorý uviedla v žalobe (bod 41 žaloby), platí už vyššie uvedené, že skutkové otázky netvoria rámec nesprávneho právneho posúdenia (§ 432 ods. 1 CSP), a to o to viac, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (bod 12). Už na prvý pohľad nezodpovedá realite ani ďalšie „dovolacie“ tvrdenie žalobkyne, že nižšie súdy jej vec posúdili cez prizmu nezákonného rozhodnutia a nie ako nesprávny úradný postup, pretože opak je pravda, čo konštatoval už odvolací súd (bod 2.4.). Nakoniec, pokiaľ žalobkyňa vytýkala prvostupňovému rozhodnutiu, že súd žalobu zamietol kvôli premlčaniu, tak isto nešlo o spôsobilú dovolaciu argumentáciu. V tomto ohľade žalobkyňi vyhovel už odvolací súd v rámci odvolacieho konania (bod 2.5.).

14. Najvyšší súd z týchto dôvodov dospel k záveru, že žalobkyňa nedôvodne vyvodzuje prípustnosť podaného dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP z toho, čo nepredstavovalo riešenie právnych otázok, na ktorých by spočívalo právne posúdenie danej veci a zakladalo prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia. Navyše žalobkyňa v súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP ani neoznačila relevantnú ustálenú prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal odvolací súd svojím rozhodnutím odkloniť. Pokiaľ dovolateľka označila rozhodnutie českého NSS sp. zn. 6Aps/1/2013, toto jednak nepredstavuje ustálenú prax dovolacieho súdu a jednak skutkovo a právne nesúvisí s posudzovanou vecou (k tomu pozri aj bod 35 dôvodov odvolacieho súdu, pozn.). Žalobkyňou podané dovolanie preto odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

15. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.